

Les danses tradicionals com a factor d'integració

Pep LIZANDRA i MICÓ

Les danses tradicionals, com altres manifestacions populars i culturals, expressen tot sovint un sentiment de poble, ciutat, comarca o país, depenent de l'àmbit que abastin. Per aquest motiu, el fet de participar en aquestes mostres implica una forta integració a les comunitats que les integren.

Les danses tradicionals sovint es van transformant lentament a través del temps i poden perdre una part del sentit simbòlic que havien tingut en altres temps pretèrits. També a vegades perden certs rituals adaptant-los a la vida actual, però el que es manté ferm és el sentiment de pertinença. La sensació d'una cosa pròpia i ancestral que connecta fins i tot amb els éssers que ja no hi son i amb els records pregons de joventut.

A més, aquest sentiment, aquesta participació es fa d'una manera extraordinàriament transversal. Les danses tradicionals són dels actes festius en què es participa d'una manera més variada quant a edats, condicions i interessos del seguit d'esdeveniments que integren la festa del poble. I tot això enllaçat per aquest sentiment comú que es respira en l'ambient.

Per això mateix, el fet de participar en la dansa tradicional d'un poble esdevé un factor molt fort i evident de la integració al col·lectiu.

Altres actes tradicionals també tenen aquesta força integradora. Pensem, per

exemple, en els castells, aquestes torres humanes tan populars avui dia, o les cantades, les falles, les colles de gegants..., però potser cap no té una transversalitat tan gran com les danses tradicionals. Ja que si bé el sentiment que es pot sentir en veure alçar-se una torre humana pot ser molt gran pel sol fet d'estar-hi present, no és menys cert que la participació activa en l'acte queda limitat a una edat i a unes condicions físiques evidents, cosa que és molt més relativa en el cas de les danses tradicionals. En les danses poden convergir des dels més petits infants, que abillats amb les robes curosament treballades per les padrines participen de la dansa, fins a la gent més madura que encara se sent amb prou força per mantenir el cos dret, amb l'energia que li surt del record amagat de tantes il·lusions viscudes, malgrat que a vegades els passos siguin més intencionats que reals.

Aquesta integració, pel sol fet de participar en un acte com la dansa el dia de la festa major, s'esdevé automàticament evident tant en el pla personal, pel sentiment que es transmet a la persona nouvinguda, com de cara al poble, al ser un esdeveniment públic i obert.

La integració per ella mateixa és important per sentir-se bé en una comunitat i a partir d'aquí pot ser una porta oberta per participar en l'evolució i el futur del poble. Sentir-te part d'un projecte en què desenvoluparan la vida i el futur i aportarà una il·lusió que a partir d'aquell moment formarà part de la de tots.

En aquests moments en què tot sembla que es generalitza i s'uniformitza és important mantenir aquestes relacions i particularitats socials com són les danses de cada indret per enriquir la cultura global.

És important conèixer, paral·lelament als grans actes que passen a escala mundial, les peculiaritats locals i potenciar-les per tal, com he dit abans, d'enriquir-nos mútuament.

Potser com a reacció a aquesta globalització general s'observa una revaloració de les peculiaritats i tradicions que es conserven en els diferents pobles i fruit d'això és el ressorgiment i creixent interès per recuperar i tornar a ballar danses que en un temps no tan llunyà formaven part de l'essència del poble i de la relació social entre els seus veïns.

Contínuament la gent sent la necessitat de buscar uns elements que donin caràcter i cohesió al sentiment de comunitat, i la dansa tradicional és un factor important per aconseguir aquest objectiu.

Pep Lizandra i Micó,
mestre de danses